

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: 14.02.2008
Sayı: 68

10/125- 3858/8475

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde 14 ilimizde 65 bin üretici ortağa sahip Çukurova Tarım Satış Kooperatifleri Birliği'nin (ÇUKOBİRLİK) bölge ve ülke ekonomisinde önemli rol oynadığı bir gerçektir.

Gerek tekstil, gerek bitkisel yağ sektörüne hammadde sağlayan Çukobirlik, kuruluşundan bu yana yarattığı katma değer ile tarımsal sanayinin lokomotif kuruluşu olmuştur. Üretimde verim, verimlilik ve kalitenin gerçekleştirilebilmesi ve ulusal bir tarım politikası oluşturulmasında Çukobirlik ve benzeri üretici birliklerinin önemi tartışılmaz konumdadır.

Bu nedenle, tarımsal üretim ve pazarlamasında stratejik rol oynayan Çukobirliğin geliştirilmesi ve desteklenmesi ile ilgili sorunların ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.12.02.2008

1. Hulusi GÜVEL - Adana
2. Gürol ERGİN - Muğla
3. Tekin BİNGÖL - Ankara
4. Ahmet ERSİN - İzmir
5. Mehmet Ali ÖZPOLAT - İstanbul
6. Sacid YILDIZ - İstanbul
7. Şevket KÖSE - Adıyaman
8. Ferit Mevlüt ASLANOĞLU - Malatya
9. Halil ÜNLÜTEPE - Afyonkarahisar
10. Atila EMEK - Antalya
11. Çetin SOYSAL - İstanbul
12. Faik ÖZTRAK - Tekirdağ
13. Orhan Ziya DİREN - Tokat
14. Tacidar SEYHAN - Adana
15. Ali Rıza ÖZTÜRK - Mersin
16. Enis TÛTÛNCÛ - Tekirdağ
17. Vahap SEÇER - Mersin
18. Turgut DİBEK - Kırklareli
19. Muhammet Rıza YALÇINKAYA - Bartın
20. Ramazan Kerim ÖZKAN - Burdur
21. Hüseyin ÜNSAL - Amasya
22. Fevzi TOPUZ - Muğla
23. Ali İhsan KÖKTÜRK - Zonguldak
24. Rahmi GÜNER - Ordu
25. Rasim ÇAKIR - Edirne
26. Osman KAPTAN - Antalya
27. İsa GÖK - Mersin
28. Ali Rıza ERTEMÛR - Denizli
29. Mevlüt COŞKUNER - Isparta

Gerekçe;

Çukurova bölgesinde pamuk üreticilerinin ürünlerini değerlendirmek ve üreticiye destek sağlamak amacı ile 1940 yılında 2834 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri Yasası'na göre kurulan, 1985 yılında yürürlüğe giren 3186 sayılı yasaya göre yeniden yapılandırılan ve 2000 yılında yürürlüğe giren 4572 sayılı yasayla özerk yapıya kavuşturulan Çukobirlik, günümüzde 14 ili kapsayan bir alanda 35 Kooperatifi ile yaklaşık 65 bin üretici ortağına hizmet vermektedir.

Kuruluşundan bu yana bölge tarımı ve ekonomisindeki rolü çok önemli olan Çukobirliğin 7 adet işletmede iştiraki bulunmakta ve birliğin ortakları yaklaşık 60.000 ile 100.000 hektar genişlikteki topraklarda pamuk, soya, ayçiçeği, kanola ve yerfistiği tarımı yapmaktadırlar.

Hali hazırda 10 adet pamuk işleme tesisi, bir adet yıllık 120 bin ton işleme kapasiteli yağ işleme fabrikası ve bir adet 44 bin ton üretim kapasitesine sahip biyodizel tesisi ile hizmet veren Çukobirliğin Merkez Entegre Tesisi içerisinde yer alan ve dünyanın üçüncü büyük entegre tekstil tesisi olan iplik, dokuma ve boya-basma fabrikaları, zarar ettiği gerekçesi ile 4572 Sayılı yasa çerçevesinde 2003 yılında kapatılmıştır.

4572 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Yasası çerçevesinde amaçlanan özerklik uygulamada gerçekleşmemiştir. Yasa ile kurulan Yeniden Yapılandırma Kurulu aracılığı ile birliklere ürün alımından yeni yatırımların yapılmasına, kredi kullanımından istihdam politikasına kadar her aşamada müdahale edilmektedir. Eski borçların tahkim edilmesi bu süreçte birlikler üzerinde etkin biçimde kullanılmıştır.

Bölgede önemli bir toplumsal işlev üstlenen birlik, kendi dışındaki nedenlerle uzun yıllar zarar etmiş ve yolsuzluklara konu olmuştur. Kuruluşundan bu yana siyasi iktidarların kadroları şişirmesi ile borç batağına sürüklenen Çukobirlik 2000 yılından sonra küçülme zorunda bırakılmış ve tekstil sektöründe önemli katma değer yaratan fabrika ve ekipmanları ile arazilerini yok pahasına elden çıkarmak zorunda kalmıştır.

Gelişmiş ekonomiler olarak adlandırabileceğimiz ülkelerde, tarımsal sanayi alanında kooperatifçiliğin ve kooperatif birliklerinin yaygın olduğu gözlenmektedir. Oysa ülkemizde dünya bankasının baskıları sonucu kooperatif birliklerinin işlevleri üreticiyle tüccar arasında köprü görevi yapacak biçimde daraltılmıştır. Birlikleri işlevsizleştirmeye yönelik bir tasarım olan bu yapı ile tarım kesimi için yaşamsal önemdeki sanayi tarım entegrasyonu ortadan kaldırılmıştır.

Üreticinin ürününü en iyi şekilde alıp değerlendirmek ve üreticinin ihtiyacı olan zirai ilaç, tohum, gübre, akaryakıt ve kredi gibi girdileri sağlama görevi bulunan Çukobirlik ve benzeri üretici birliklerinin güçlendirilmesi ülke ekonomisi açısından büyük önem taşımaktadır. Gelişmiş ülkelerde en yaygın üretim ve pazarlama biçimi kooperatifler ve kooperatif birlikleridir. Serbest piyasa ekonomileri uygulayan ülkelerde, devlet, kooperatifler yoluyla üreticileri desteklemektedir.

Ülkemizde pamuk gibi stratejik önemi olan ürünlerin üretim ve pazarlanmasında büyük rol oynayan Çukobirlik ve benzeri tarım satış kooperatifleri ile üretici örgütlerinin, özerk yapıları içinde üreticiden yana rollerini sürdürmesinin sağlanması ve tüm dünyada olduğu gibi devletçe desteklenmesi gerekmektedir.

Ülkemizde doğru ve sürdürülebilir bir ulusal tarım politikası oluşturulabilmesi için gerçek anlamda özerk ve dünya piyasasında söz sahibi olabilecek üretici birliklerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle, ülke tarımında ve bölge ekonomisinde önemli bir aktör olan Çukobirliğin güçlendirilmesi ve üreticilerimizin desteklenmesi ile ilgili sorunların ve alınacak tedbirlerin Yüce Meclisimizce tespiti amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasının yerinde olacağı kanısını taşımaktayız.

